

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BUNGE LA TANZANIA

KAMATI YA KUDUMU YA BUNGE YA MASUALA YA UKIMWI

**MAONI KUHUSU UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA WAZIRI MKUU (TUME YA
KUDHIBITI UKIMWI TANZANIA NA MAMLAKA YA
KUDHIBITI NA KUPAMBANA NA DAWA ZA KULEVYA) KWA
MWAKA WA FEDHA 2021/2022 NA MAKADIRIO YA
MAPATO NA MATUMIZI KWA MWAKA WA
FEDHA 2022/2023**

*[Imetolewa chini ya Kanuni ya 118 (9) ya Kanuni za
Kudumu Bunge Toleo la Juni, 2020]*

Ofisi ya Bunge
S.L.P. 941,
DODOMA

APRILI, 2022

YALIYOMO

YALIYOMO.....	i
SEHEMU YA KWANZA	1
1.0 UTANGULIZI.....	1
1.1 Uchambuzi wa yaliyobainika wakati wa Ziara ya Kamati.....	3
1.1.1 Ongezeko la Maambukizi ya Ugonjwa wa UKIMWI	3
1.1.2 Ukosefu wa Elimu kuhusu UKIMWI katika Maeneo ya Mialo	3
1.1.3 Ugonjwa wa Kifua Kikuu	4
1.1.4 Ukosefu wa Lishe katika Magereza.....	5
1.1.5 Wafungwa na mahabusu kujilipia gharama za matibabu.....	5
1.1.6 Maambukizi ya Kifua Kifuu katika Magereza	5
1.1.7 Magonjwa Yasiyoambukiza.....	6
SEHEMU YA PILI.....	7
2.0 UCHAMBUZI WA KAMATI	7
2.1 Uchambuzi kuhusu Uzingatiaji wa Maoni ya Kamati	8
2.1.1 Uzingatiaji wa Maoni kuhusu Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS)	8
2.1.2 Uzingatiaji wa Maoni kuhusu Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevywa Tanzania.....	9
2.2 Uchambuzi kuhusu Upatikanaji wa Fedha.....	10
2.2.1 Upatikanaji wa Fedha za Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) - Fungu 92	10
2.2.2 Upatikanaji wa Fedha za Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevywa (DCEA) - Fungu 91	12
SEHEMU YA TATU.....	13
3.0 UCHAMBUZI WA MPANGO WA MAKADIRIO YA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA WA 2022/2023	13
3.1 Mapitio ya Makadirio ya Matumizi kwa Mwaka wa fedha 2022/2023	13
3.1.1 Tume ya Kudhibiti UKIMWI – Fungu 92.....	13
3.1.2 Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevywa - Fungu 91	14
SEHEMU YA NNE	16
4.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI.....	16
4.1 Maoni ya Jumla.....	16
4.1.1 Afua za Lishe Magerezani	16
4.1.2 Magonjwa Yasiyoambukiza.....	16
4.2 Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania.....	17
4.2.1 Upatikanaji wa fedha za ndani kwa ajili ya afua za UKIMWI	17
4.2.2 Mfuko wa UKIMWI wa Taifa (<i>AIDS Trust Fund - ATF</i>)	17
4.2.3 Utekelezaji wa Afua za UKIMWI	17
4.2.4 Kukabiliana na Ugonjwa wa Kifua Kikuu.....	18
4.3 Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevywa	19
4.3.1 Bajeti ya Miradi ya Maendeleo	19
4.3.2 Waraibu wa Dawa za Kulevywa	20
5.0 HITIMISHO	21

**MAONI YA KAMATI KUHUSU UTEKELEZAJI WA BAJETI YA OFISI YA WAZIRI MKUU
TUME YA KUDHIBITI UKIMWI TANZANIA NA MAMLAKA YA KUDHIBITI NA
KUPAMBANA NA DAWA ZA KULEVYA KWA MWAKA WA FEDHA 2021/2022 NA
MAKADIRIO YA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA 2022/2023**

SEHEMU YA KWANZA

1.0 UTANGULIZI

Mheshimiwa Spika, awali ya yote, napenda kumshukuru Mwenyezi Mungu, Mwingi wa Rehema, kwa kutujalia afya njema na kutukutanisha kwa mara nyingine katika Bunge hili Tukufu katika Mkutano huu wa Saba wa Bunge la Kumi na Mbili, kwa lengo la kutekeleza masharti ya Kanuni ya 118 (1) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020.

Mheshimiwa Spika, kwa mujibu wa Kanuni ya 118 (9) ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni 2020, naomba kuwasilisha Taarifa ya Kamati ya Kudumu ya Bunge ya Masuala ya UKIMWI, Kifua Kikuu, Dawa za Kulevya na Magonjwa Yasiyoambukiza kuhusu Utekelezaji wa Bajeti ya Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya – **Fungu 91** na Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) – **Fungu 92** kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 pamoja na Maoni ya Kamati kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Mafungu hayo kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023.

Mheshimiwa Spika, Kifungu cha 10 (e) cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020, kimeipa Kamati ya Masuala ya UKIMWI jukumu la kushughulikia Bajeti za Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania na Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya. Katika kutekeleza jukumu hilo, mnamo tarehe 31 Machi, 2022, Kamati

ilichambua Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 na kufanya ulinganisho kuhusu Makadirio ya Mapato na Matumizi ya **Fungu 92** – Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) na **Fungu 91** – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023.

Mheshimiwa Spika, baada ya uchambuzi wa kina wa Taarifa na Makadirio ya **(Fungu 92 & 91)**, naomba kutoa taarifa ya Kamati inayofafanua mambo makubwa matano (5) yafuatayo: -

- (a) Utekelezaji wa Mpango wa Bajeti ya Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022;
- (b) Utekelezaji wa Mpango wa Bajeti ya Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022;
- (c) Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023;
- (d) Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Mamlaka ya Kupambana na Kudhibiti Dawa za Kulevya Tanzania kwa Mwaka wa Fedha wa 2022/2023; na
- (e) Maoni, Ushauri na Mapendekezo ya Kamati kwa Fungu 91 na Fungu 92.

Mheshimiwa Spika, pamoja na jukumu hilo, kwa kuzingatia masharti ya Kifungu cha 10 (b), cha Nyongeza ya Nane ya Kanuni za Kudumu za Bunge, Toleo la Juni, 2020, kinachohusu jukumu la kufuatilia utekelezaji wa Sera na Mipango ya Serikali kuhusu UKIMWI na Udhibiti wa Dawa za Kulevya, Kamati ilifanya ziara kati ya tarehe 28 Februari – 9 Machi 2022, kutembelea na kukagua utekelezaji wa afua ya UKIMWI, Kifua Kikuu na Dawa za Kulevya zinazotekelezwa na Wizara, Taasisi na Mamlaka za

Serikali katika mwitikio wa mapambano dhidi ya UKIMWI, Kifua Kikuu pamoja na biashara na matumizi ya Dawa za Kulevya katika Mikoa ya Geita, Mara na Mwanza. Ufuatiliaji huo ulifanyika kwa kukagua maeneo ya migodi, vituo vinavyotoa huduma ya CTC, magerezani, vituo vinavyotoa huduma ya methadone kwa waraibu na kwenye konga. Katika Ziara hiyo masuala mbalimbali yalibainika kama inavyoonekana katika Taarifa hii.

1.1 Uchambuzi wa yaliyobainika wakati wa Ziara ya Kamati

Mheshimiwa Spika, katika ziara hiyo ya Kamati katika Mkoa wa Geita, Mara na Mwanza, pamoja na kazi nzuri ambayo inafanywa, Kamati ilielezwa changamoto mbalimbali. Miongoni mwa changamoto hizo ni kama ifuatavyo: -

1.1.1 Ongezeko la Maambukizi ya Ugonjwa wa UKIMWI

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini kuwa hali ya Maambukizi ya VVU bado ipo juu kwa Mkoa wa Geita (**asilimia 6.4**) na Mkoa wa Mwanza imekuwa imeongezeka kutoka **asilimia 4.7** mwaka 2011/2012 hadi **asilimia 7.2** mwaka 2016/2017; ukilinganisha na hali ya maambukizi Kitaifa ya **asilimia 4.7**. **Kamati inaona ipo haja ya Mamlaka husika kuweka nguvu zaidi katika Mikoa hii ili kupunguza maambukizi mapya.**

1.1.2 Ukosefu wa Elimu kuhusu UKIMWI katika Maeneo ya Mialo

Mheshimiwa Spika, Katika baadhi ya mialo ambayo Kamati iliitembelea elimu kuhusu UKIMWI bado haijawafikia ipasavyo na hivyo watu wengi hawachukui tahadhari ya kujikinga na maradhi haya. Kwa muktadha huu suala la kufikia 95 – 95 – 95 ifikapo mwaka 2030 litakuwa ni changamotoo.

Mheshimiwa Spika, pamoja na changamoto hiyo, Kamati ilielezwa changamoto zifuatazo katika mapambano dhidi ya UKIMWI na Kifua Kikuu kwa wavuvi:-

- i) Kiwango kidogo cha upimaji wa VVU katika mialo na kambi za wavuvi kutokana na ugumu wa mazingira ya shughuli za uvuvi;
- ii) Upatikanaji duni wa Kondomu katika maeneo ya mialo;
- iii) Kiwango kidogo cha uelewa kuhusu Sera, Sheria na wajibu kwa waathirika; na
- iv) Uhaba wa rasilimali za kuwasaidia waathirika wa VVU katika maeneo ya Uvuvi.

Kamati inaziomba mamlaka husika kuhakikisha zinatoa elimu ya UKIMWI katika maeneo haya na si kusubiri ujio wa Kamati ya Bunge ndipo watembelee maeneo husika.

1.1.3 Ugonjwa wa Kifua Kikuu

Mheshimiwa Spika, Kamati imebaini bado baadhi ya Mikoa ina kiwango kikubwa cha wagonjwa wa Kifua Kikuu. Kwa Mfano, Mkoa wa Mara kwa Mwaka 2021 kati ya **watu 100,000, watu 146** waligundulika kuwa na ugonjwa wa Kifua Kikuu (Chanzo: DHIS2-ETL) na Mkoa wa Mwanza kati ya **watu 100,000, watu 145** ni wagonjwa wa Kifua Kikuu. Pamoja na jitihada zinazochukuliwa na Serikali lakini bado kumekuwa na changamoto zifuatazo katika mikoa yote ambayo Kamati iliitembelea:-

- i) Upungufu wa mashine za X- Ray na Gene Expert
- ii) Ukoefu wa makopo au vifaa vya kuchukulia sampuli za makohozi na vitendanishi vya maabara;
- iii) Ukoefu wa fedha za kuwahudumia wagonjwa wa Kifua Kikuu;

Ni rai ya Kamati kuwa changamoto hizi zifanyiwe kazi ili kupunguza maambukizi ya Kifua Kikuu nchini.

1.1.4 Ukosefu wa Lishe katika Magereza

Mheshimiwa Spika, Hali nzuri ya Lishe ni muhimu kwa watu Wanaoishi na Virusi vya UKIMWI kwani inawasaidia kuweka afya vizuri wanapokuwa wanatumia dawa za kufubaza virusi (ARVs). Kamati imebaini ya kwamba wafungwa na mahabusu wanapewa chakula cha aina moja tu ambacho ni ugali na maharagwe kila siku hali ambayo inafanya wazidi kudhoofika kiafya kwani dawa wanazotumia ni kali na zina nguvu sana. **Ipo haja ya Serikali ya kuhakikisha chakula bora kinatolewa kwa WAVIU waliopo magerezani ili kuimarisha hali yao ya lishe.**

1.1.5 Wafungwa na mahabusu kujilipia gharama za matibabu

Mheshimiwa Spika, Kamati ilielezwa uwepo wa changamoto ya Magereza kudaiwa kulipia gharama za matibabu inapotokea wafungwa na mahabusu wanapokwenda kupata matibabu katika vituo vya afya. **Kamati inaona jambo hili siyo sahihi hivyo Mamlaka husika zichukue hatua ikiwemo kuhakikisha kuwa wafungwa wanapata huduma za matibabu bila kulipia gharama.**

1.1.6 Maambukizi ya Kifua Kifuu katika Magereza

Mheshimiwa Spika, Moja ya changamoto katika Magereza zetu nchini ni msongamano wa wafungwa na mahabusu. Kamati ilielezwa kuwa wapo baadhi ya wafungwa na mahabusu ambao wanaingia magerezani wakiwa wameambukizwa Kifua Kikuu. Magereza huwapima wanapoingia lakini ipo changamoto ya maeneo ya kuwatenga ili wasiambukize wenzao kutokana na msongamano uliopo ambao kwa kiasi kikubwa

umekuwa unachangia maambukizi kuenea kwa kasi. **Mamlaka husika zione namna ya kuhakikisha msongamano unapungua magerezani ili kupunguza kuenea kwa Ugonjwa wa Kifua Kikuu**

1.1.7 Magonjwa Yasiyoambukiza

Mheshimiwa Spika, Magonjwa Yasiyoambukiza yanaendelea kulitikisa Taifa hivi sasa. Kamati imebaini kuwa wapo wananchi wa kawaida, wafungwa na mahabusu wanaokabiliwa na magonjwa kama kisukari, kansa, shinikizo la damu, moyo na mengineyo. **Elimu zaidi kuhusu magonjwa yasiyoambukiza inahitajika katika ngazi kuanzia elimu ya awali mpaka vyuo vya elimu ya juu. Aidha, Serikali kwa kushirikiana na sekta husika wahakikishe kunakuwa na elimu ya kutosha kwa jamii juu ya magonjwa haya.**

SEHEMU YA PILI

2.0 UCHAMBUZI WA KAMATI

Mheshimiwa Spika, ili kuliwezesha Bunge kufuatilia utekelezaji wa bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 na kushauri ipasavyo kuhusu makadirio ya matumizi kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023, Kamati ilifanya uchambuzi wa wasilisho la Serikali kuhusu mambo makuu matatu ambayo ni:

- a) Utekelezaji wa Maoni na Ushauri wa Kamati;
- b) Taarifa ya Utekelezaji wa bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022; na
- c) Makadirio ya Matumizi kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023.

Mheshimiwa Spika, matokeo ya uchambuzi wa Taarifa ya Utekelezaji wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022 yanatokana na Kamati kufanya mapitio ya mambo makuu yafuatayo:-

- a) Uzingatiaji wa maoni na ushauri uliotolewa na Kamati Bungeni wakati wa kujadili Makadirio ya Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu: **Fungu 91** – Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya na **Fungu 92** - Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022;
- b) Hali ya upatikanaji wa Fedha hadi kufikia mwezi Februari, 2022; na
- c) Utekelezaji wa malengo yaliyokuwa yamewekwa kwa Mwaka wa Fedha 2021/2022.

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi huo ulilenga kuliwezesha Bunge kujiridhisha na utoshelevu wa utekelezaji wa mipango na mwenendo wa matumizi, ikilinganishwa na madhumuni ya Bunge kuidhinisha bajeti inayohusika.

2.1 Uchambuzi kuhusu Uzingatiaji wa Maoni ya Kamati

Mheshimiwa Spika, Ili kujiridhisha na namna Serikali inavyozingatia ushauri wa Kamati unaotolewa na Bunge lako Tukufu, Kamati ilichambua taarifa iliyowasilishwa kuhusu utekelezaji wa Maoni na Ushauri uliotolewa wakati wa kujadili Makadirio ya Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu: Fungu 91 – Mamlaka ya Kupambana na Dawa za Kulevya na Fungu 92 – Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS). Uchambuzi wa Kamati ulibaini yafuatayo:-

2.1.1 Uzingatiaji wa Maoni kuhusu Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS)

Mheshimiwa Spika, Maoni yaliyokuwa yametolewa na Kamati kwa Mwaka wa Fedha 2020/2021 yalihusu maeneo makuu matano ambayo ni:

- i) Upatikanaji wa fedha za ndani kwa ajili ya afua za UKIMWI;
- ii) Kuanzisha vyanzo vya Mfuko wa Udhamini wa Kudhibiti UKIMWI (*AIDS Trust Fund – ATF*);
- iii) Elimu ya lishe kwa Watu Wanaoishi na Virusi vya UKIMWI;
- iv) Upimaji wa VVU na Tohara ya Hiari ya Kitabibu kwa Wanaume; na
- v) Kuimarisha ukusanyaji, uhifadhi na matumizi ya takwimu za UKIMWI na Kifua Kikuu kwa Watu Wenye Ulemavu.

Mheshimiwa Spika, naomba kulijulisha Bunge lako Tukufu kuwa, ushauri wa Kamati umezingatiwa na kutekelezwa kwa kiasi kikubwa. Hata hivyo, Kamati ilibaini kuwa kwa ujumla hali ya upatikanaji wa fedha ilikuwa ni wastani wa **asilimia 47.5** badala ya **asilimia 66.6** inayopaswa kuwa imepatikana kufikia Februari 2022. Aidha, katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 Tume ilitengewa kiasi **Shilingi 1,000,000,000.00** fedha za ndani kwa ajili ya kutekeleza Miradi ya Maendeleo, Kiasi ambacho mpaka siku

ambayo Kamati inakutana na Tume kilikuwa hakijatolewa kabisa na Hazina. **Ni ushauri wa Kamati kuwa, pesa zinazopitishwa na Bunge kwa ajili ya mwitikio wa UKIMWI zitolewe kwa wakati ili kutokwamisha utekelezaji wa shughuli zilizopangwa kwa kipindi husika.**

2.1.2 Uzingatiaji wa Maoni kuhusu Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya Tanzania

Mheshimiwa Spika, Kamati ilitoa ushauri wa Hoja tatu kwa upande Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya katika Mwaka wa Fedha 2021/2022. Hoja hizo zilihusu yafuatayo:

- i) Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya itenge Bajeti kwa ajili ya utekelezaji wa Miradi ya Maendeleo;
- ii) Huduma za *Sobber Houses* zinatolewa na Sekta Binafsi kulingana na Miongozo ya Kitaifa ambapo wagonjwa hulipia gharama kulingana na makubaliano na watoa huduma na pia kulingana na muda ambao mgonjwa ataishi katika nyumba hiyo na hivyo wakati umefika kuanzishwa *Sobber Houses* za Serikali ambazo zitapunguza mzigo wa gharama za kuwatunza; na
- iii) Serikali ihimize wadau mbalimbali kuiga mfano wa Asasi ya Walter Reed Program ili kurahisisha kuwatambua, kuwashirikisha na kuwasaidia waraibu wa dawa za kulevya.

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Kamati unaona bado upo umuhimu wa kutenga bajeti ya maendeleo kwa Mamlaka itakayosaidia utekelezaji wa miradi mbalimbali ya uzalishaji itakayowasaidia waraibu wa dawa za kulevya nchini. Vilevile Kamati inasisitiza uhamasishaji wa wadau uendeleo ili kuweza kuwafikia waraibu wengi zaidi katika mikoa yote Tanzania Bara.

2.2 Uchambuzi kuhusu Upatikanaji wa Fedha

Mheshimiwa Spika, Kamati ilifanya uchambuzi wa Upatikanaji wa fedha za Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) - Fungu 92 na Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya (DCEA) - Fungu 91 kama ifuatavyo:-

2.2.1 Upatikanaji wa Fedha za Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) - Fungu 92

Mheshimiwa Spika, Kamati ilichambua taarifa ya hali ya upatikanaji wa fedha kwa lengo la kujiridhisha ni kwa kiwango gani fedha hizo zilizoidhinishwa na Bunge lako Tukufu zimetolewa ili kuwezesha utekelezaji wa malengo na vipaumbele vya Tume.

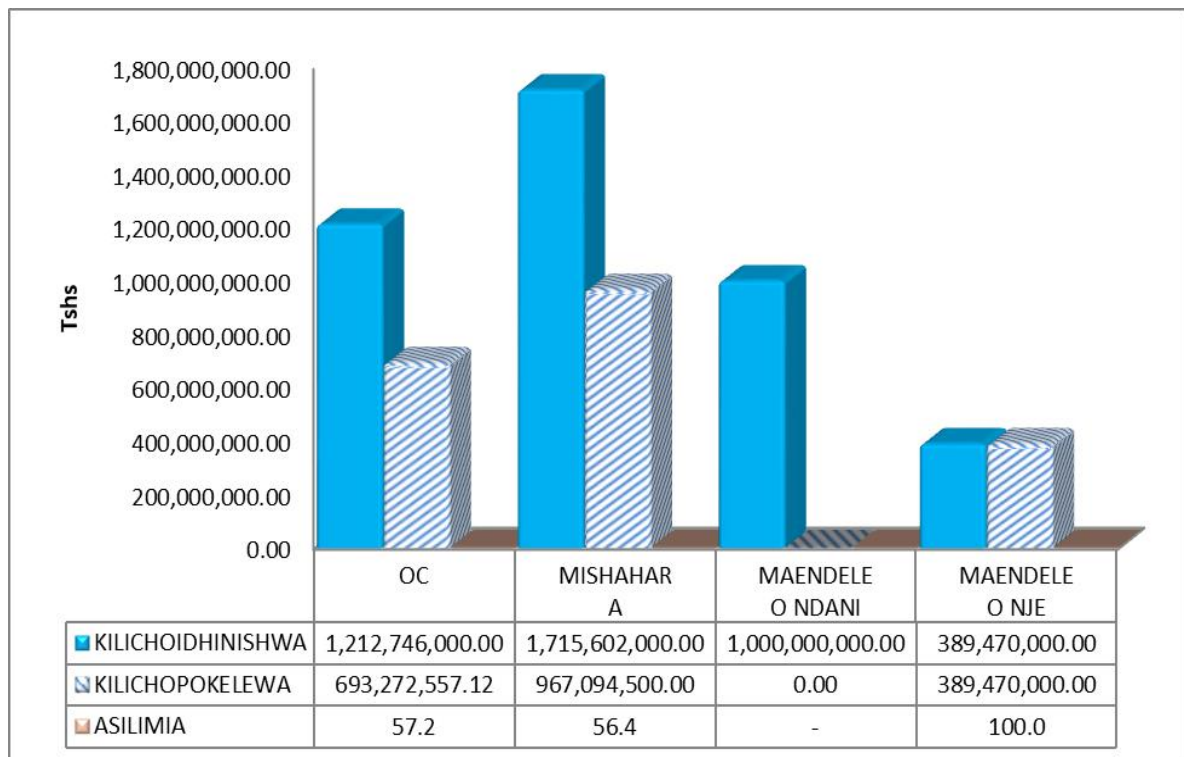
Mheshimiwa Spika, katika Mwaka wa Fedha 2021/2022 Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania **(Fungu 92)** iliidhinishwa jumla ya **Shilingi 4,317,818,000.00**. Kati ya Fedha hizo, **Shilingi 2,928,348,000** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida yenye kujumuisha Mishahara Shilingi **1,715,602,000.00** na Matumizi mengineyo **Shilingi 1,212,746,000.00**; na Shilingi **1,389,470,000** kwa ajili ya kutekeleza Miradi ya Maendeleo ambapo **Shilingi 1,000,000,000** ni fedha za ndani na **Shilingi 389,470,000** ni fedha za nje. Uchambuzi wa Kamati umebaini kuwa, kufikia mwezi Februari 2022, Tume ilikuwa imepokea kiasi cha Shilingi **2,049,837,057.00** sawa na asilimia **47.0** ya Bajeti yake yote kama inavyoonekana kwenye Kielelezo Na. 1. Kati ya fedha hizo mishahara ni **Shilingi 693,272,557.12** sawa na **asilimia 57.2** ya lengo na Matumizi mengineyo **Shilingi 967,094,500.00** sawa na **asilimia 56.4**. Aidha, kiasi cha **Shilingi 389,470,000** fedha za nje kimepokelewa sawa na **asilimia 100** ya fedha za nje zilizoidhinishwa na Bunge. Tume haikupata kiasi chochote cha fedha za ndani za maendeleo kama ilivyokuwa katika bajeti ya mwaka uliopita.

Hali hii inaonesha kwa kiasi kikubwa bado tunategemea fedha za wafadhili katika kutekeleza miradi ya maendeleo inayohusu mapambano dhidi ya UKIMWI.

Mheshimiwa Spika, Kamati inaendelea kushauri kuwa

- i) Serikali ihakikishe upatikanaji wa fedha za matumizi ya maendeleo ili kuimarisha mapambano dhidi ya janga la UKIMWI kwa mustakabali wa taifa wa kufikia 95 – 95 – 95 ifikapo mwaka 2030.
- ii) Serikali kuhakikisha inatenga fedha za ndani kwa ajili ya utekelezaji wa afua ya UKIMWI na kupunguza utegemezi wa wafadhili.
- iii) Fedha zinazopitishwa na Bunge zitolewe kwa wakati ili utekelezaji wa shughuli zilizopangwa ufanyike kama mpango kazi wa Tume unavyojieleza.

Kielelezo Na. 1: UPATIKANAJI WA FEDHA KUFIKIA FEBRUARI, 2022

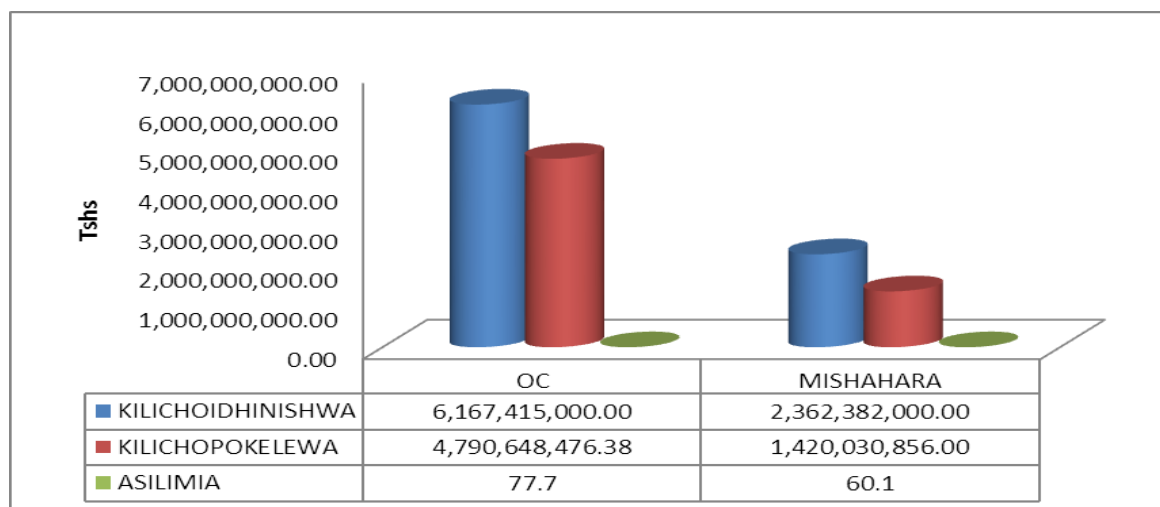
Chanzo: Taarifa ya TACAIDS kuhusu Makadirio ya Matumizi ya Mwaka 2022/2023

2.2.2 Upatikanaji wa Fedha za Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya (DCEA) - Fungu 91

Mheshimiwa Spika, katika mwaka wa fedha 2021/2022, Bunge liliidhinisha **Shilingi 8,529,797,000** kwa Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya (Fungu 91) ili kuwezesha mapambano na udhibiti wa dawa za kulevya. Fedha hizo zinajumuisha Mishahara **Shilingi 6,167,415,000.00** sawa na **asilimia 72.3** na Matumizi mengineyo **Shilingi 2,362,382,000.00** sawa na **asilimia 23.7** na hakuna fedha yoyote iliyotengwa kwa ajili ya miradi ya maendeleo.

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi wa Kamati umebaini kuwa, kufikia Februari, 2022 jumla ya **Shilingi 6,210,679,332.38** sawa na **asilimia 72.8** zilikuwa zimepokelewa. Kati ya fedha hizo Mishahara ni **Shilingi 4,790,648,476.38** sawa na **asilimia 77.7** ya bajeti na Matumizi mengineyo **Shilingi 1,420,030,856.00** sawa na **asilimia 60.1** kama inavyoonekana kwenye Kielelezo Na. 2. Kamati inaipongeza Serikali kwa utoaji wa fedha unaoridhisha.

Kielelezo Na. 2: UPATIKANAJI WA FEDHA KUFIKIA FEBRUARI, 2022

Chanzo: Taarifa ya TACAIDS kuhusu Makadirio ya Matumizi ya Mwaka 2022/2023

SEHEMU YA TATU

3.0 UCHAMBUZI WA MPANGO WA MAKADIRIO YA MATUMIZI KWA MWAKA WA FEDHA WA 2022/2023

Mheshimiwa Spika, Kamati ilipokea na kuchambua Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Ofisi ya Waziri Mkuu – Fungu 91 (Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya) na Fungu 92 (Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania) kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023. Uchambuzi ulilenga pamoja na mambo mengine kuhakiki kama Mpango na Makadirio haya vimezingatia Ilani ya Uchaguzi ya Chama cha Mapinduzi ya Mwaka 2020 – 2025, Mpango wa Tatu wa Maendeleo wa Miaka Mitano na Mwongozo wa Mpango wa Bajeti uliotolewa na Wizara ya Fedha na Mipango. Uchambuzi unaonesha kuwa maeneo ya vipaumbele katika makadirio hayo yamezingatia miongozo inayotakiwa ikiwemo Ilani ya Uchaguzi.

3.1 Mapitio ya Makadirio ya Matumizi kwa Mwaka wa fedha 2022/2023

3.1.1 Tume ya Kudhibiti UKIMWI – Fungu 92

Mheshimiwa Spika, Kwa Mwaka wa Fedha wa 2022/2023 Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania - **Fungu 92** inaombewa jumla ya **Shilingi 14,981,224,000.00**. Kati ya fedha hizo, Shilingi **2,979,018,000** sawa na **asilimia 20** ni kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida **na Shilingi 12,002,206,000** sawa na **asilimia 80** kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo ambapo **Shilingi 1,880,000,000** ni fedha za ndani na Shilingi **10,122,206,000** ni fedha za nje kama inavyoonekana kwenye Kielelezo Na. 3.

Mheshimiwa Spika, uchambuzi umebaini ya kuwa bajeti ya Tume imeongezeka kwa asilimia **asilimia 246.9** kutoka **Shilingi 4,317,818,000.00**

mwaka 2021/2022 hadi kufikia **Shilingi 14,981,224,000** mwaka 2022/2023. Ongezeko zaidi ni kwenye fedha za Maendeleo nje kwa **asilimia 2,498.97** na maendeleo ndani kwa **asilimia 88**. **Kamati inaipongeza Serikali kwa kuona umuhimu wa kuongeza fedha kwenye miradi ya maendeleo na kulisitiza kuwa fedha hizi zitolewe kwa wakati ili shughuli zilizokusudiwa ziweze kutekelezwa kikamilifu.**

Kielelezo Na. 3: ULINGANISHO WA BAJETI YA KWA MWAKA 2021/2022 NA 2022/2023

AINA	2021/2022	2022/2023	ONGEZECO/PUNGUFU	ASILIMIA
OC	1,212,746,000.00	1,212,746,000.00	-	-
MISHAHARA	1,715,602,000.00	1,766,271,000.00	50,669,000.00	2.95
MAENDELEO NDANI	1,000,000,000.00	1,880,000,000.00	880,000,000.00	88.00
MAENDELEO NJE	389,470,000.00	10,122,206,000.00	9,732,736,000.00	2,498.97
JUMLA	4,317,818,000.00	14,981,223,000.00	10,663,405,000.00	246.96

Chanzo: Taarifa ya Bajeti ya TACAIDS 2022/2023

3.1.2 Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya - Fungu 91

Mheshimiwa Spika, Katika Mwaka wa Fedha 2022/2023 Fungu 91- Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya linaombewa kiasi cha **Shilingi 11,974,701,000.00** kwa ajili ya Matumizi ya Kawaida. Kati ya fedha hizo, **Shilingi 2,127,286,000.00** ni Mishahara ya watumishi na **Shilingi 9,847,415,000.00** ni fedha za Matumizi Mengineyo.

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi umefanyika kwa kulinganisha Bajeti ya Mamlaka kwa Mwaka 2021/2022 na 2022/2023 kama inavyoonekana

kwenye Kielelezo Na. 4 na kubaini ongezeko la bajeti kwa **asilimia 40.39**. Ongezeko zaidi ni kwenye Matumizi mengineyo (OC) kwa **asilimia 59.7** na hususan Kasma 31121 ya Vyombo vya Usafiri kutoka **Shilingi 1,000,000.00** hadi **Shilingi 660,000,000.00** sawa na ongezeko la **asilimia 65,900**; na Kasma 31122 ya Mashine na Vifaa visivyo vya usafiri kama vifaa vya kisayansi vya utambuzi wa dawa za kulevya kutoka **Shilingi 187,650,000.00** Mwaka 2021/2022 hadi kufikia **Shilingi 411,049,000.00** Mwaka 2022/2023 sawa na ongezeko la **asilimia 119**. **Kamati inapongeza ongezeko hili na kuomba zitumike kutekeleza majukumu yaliyokusudiwa ikiwemo Serikali kuhakikisha fedha hizi zinatoka kwa wakati.**

Mheshimiwa Spika, Uchambuzi pia umebaini kuwa mishahara imepungua kwa **asilimia 9.9** na hususan katika Kasma 21111 - Idara ya Utawala kutoka **Shilingi 2,362,382,000.00** mwaka 2021/2022 hadi kufikia **Shilingi 2,127,286,000.00** sawa na upungufu wa **asilimia 9.95**. Kamati ilihoji sababu ya kupungua kwa mishahara na ilielezwa kuwa ni kutokana na mahitaji halisi ya mwaka huu wa fedha.

**Kielelezo Na. 4: ULINGANISHO WA BAJETI YA KWA MWAKA 2021/2022
NA 2022/2023**

AINA	2021/2022	2022/2023	ONGEZEKO/UPUNGUFU	ASILIMIA
OC	6,167,415,000.00	9,847,415,000.00	3,680,000,000.0	59.67
MISHAHARA	2,362,382,000.00	2,127,286,000.00	- 235,096,000.0	- 9.95
JUMLA	8,529,797,000.00	11,974,701,000	3,444,904,000.0	40.39

Chanzo: Taarifa ya Bajeti ya Mamlaka ya Kudhibiti Dawa za Kulevya 2022/2023

SEHEMU YA NNE

4.0 MAONI NA USHAURI WA KAMATI

Mheshimiwa Spika, baada ya uchambuzi wa Utekelezaji wa Bajeti kwa Mwaka wa Fedha wa 2021/2022 na Makadirio ya Matumzi kwa Mwaka wa Fedha wa 2022/2023 kwa Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania (TACAIDS) – Fungu 92 na Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya – Fungu 91, Sasa naomba kutoa maoni na ushauri kwa Mafungu yote mawili kama ifuatavyo:

4.1 Maoni ya Jumla

4.1.1 Afua za Lishe Magerezani

- i) Kamati inasisitiza Mamlaka husika zihakikishe afua za lishe magerezani na hususan kwa watu wenye mahitaji maalum zipewe kipaumbele.
- ii) Ni vyema pia wakatafutwa wadau watakaosaidia kuwapatia wafungwa na mahabusu lishe bora kama wanavyofanya kwenye maeneo mengine kwa mfano kwenye UKIMWI kuwapatia dawa WAVIU.

4.1.2 Magonjwa Yasiyoambukiza

Mheshimiwa Spika, Kamati inaishukuru Serikali kwa kuendelea kuchukua hatua mbalimbali ili kukabiliana na Magonjwa Yasiyoambukiza. Hata hivyo, Kamati inaona bado ipo haja ya Serikali kufanya yafuatayo:-

- i) Kuendelea kutoa Elimu kwa jamii ya namna ya kujikinga na magonjwa haya; na
- ii) Kuendelea kutenga bajeti ya kutosha kwa ajili ya kutibu magonjwa haya

4.2 Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania

4.2.1 Upatikanaji wa fedha za ndani kwa ajili ya afua za UKIMWI

Mheshimiwa Spika, Kamati inaendelea kulisitiza yafuatayo:-

- i) Serikali ione umuhimu wa kutenga fedha zake za ndani kwa ajili ya udhibiti wa UKIMWI na kupunguza utegemezi wa fedha za wafadhili kutoka nje kwa ajili ya mwikio endelevu wa mapambano dhidi ya UKIMWI hasa tukizingatia kwamba baadhi ya wafadhili wameanza kupunguza kiwango cha ufadhili wa fedha za UKIMWI kwa Tanzania na wakati mwingine wanatoa masharti magumu; na
- ii) Serikali iweke Mipango madhubuti ya kupata vyanzo vingine vya mapato vitakavyosaidia kupata fedha zaidi kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo. Ni jambo jema bajeti ya UKIMWI kwa kiasi kikubwa itokane na fedha zetu za ndani.

4.2.2 Mfuko wa UKIMWI wa Taifa (AIDS Trust Fund - ATF)

Mheshimiwa Spika, Pamoja na Serikali kuendelea kutenga fedha kwa ajili ya ATF bado Kamati inaona upo umuhimu wa kutafutiwa vyanzo iweze kujiendesha yenyewe badala ya kutegemea fedha za wafadhili. Hivi sasa kuna mlipuko wa Ugonjwa wa UVIKO 19 na mlipuko wa vita vya Rusia na Ukraine ambavyo kwa pamoja vimetikisa uchumi na kuhamisha masikio ya watu wengi kwenye maeneo hayo. Hivyo basi, ni vema kama nchi tukatafuta namna ya kuisaidia ATF iweze kujiendesha kwani hata ikitokea baadhi ya wafadhili kuhamishia ufadhili wao kwenye majanga hayo basi Mfuko huu uendeleo kujiendesha bila kutetereka.

4.2.3 Utekelezaji wa Afua za UKIMWI

Kamati imebaini kuwa utekelezaji wa Afua za UKIMWI bado siyo wa kuridhisha sana katika maeneo mengi na hivyo kunatia shaka hasa kufikia malengo ya 95 95 95 ifikapo 2030, Kamati inashauri yafuatayo:-

- i) Elimu iendelee kutolewa kwa jamii kuhusu umuhimu wa kupima Virusi vya UKIMWI kwani bado wanaojitokeza ni wachache na hususan wanaume ili wanapobainika waanzishiwe dawa mapema kwa lengo la kufikia 95 95 95 ifikapo 2030;
- ii) Kampeni Maalum zianze kwenye Mikoa ambayo ina maambukizi zaidi ya kiwango cha Kitaifa cha **asilimia 4.7**;
- iii) Ufuatiliaji wa WAVIU watoro ufanyike ili kuhakikisha hawakatishi matumizi ya dawa za kufubaza kiwango cha Virusi mwilini;
- iv) Elimu kuhusu unyanyapaa na ukatili wa kijinsia iendelee kutolewa kwa jamii ili kuondoa hofu ya upimaji lakini pia kupunguza maambukizi kutokana na vitendo vya ukatili wa kijinsia hawa kwa wanawake;
- v) Kamati za UKIMWI za Vijiji zinategemewa sana katika kusaidia katika mapambano dhidi ya UKIMWI. Hata hivyo, imebainika kuwa, Kamati hizi katika maeneo mengi zinalegalega katika utendaji kazi wake. Kamati inashauri Wizara ya Afya, Ofisi ya Rais Tawala za Mikoa na Serikali za Mitaa (TAMISEMI) ione namna ya kuziwezesha Kamati hizi ili ziweze kusaidia katika mapambano na hivyo kupunguza maambukizi; na
- vi) Elimu kuhusu umuhimu wa kufanya Tohara kwa wanaume iendelee kutolewa kwa jamii na kadhalika.

4.2.4 Kukabiliana na Ugonjwa wa Kifua Kikuu#

- i) Kwa kuwa Msongamano wa Mahabusu unachangia kuongezeka kwa wagonjwa wa Kifua Kikuu kwenye Magereza, Serikali ione namna ya

kuharakisha mashauri ya mahabusu ili kupunguza msongamano katika Magereza zetu nchini;

- ii) Adhabu kwa wafungwa kama utoaji wa huduma za jamii (*Community Service*) uanze kutumika ili kupunguza msongamano wa Wafungwa na Mahabusu katika Magereza;
- iii) Serikali isimamie na kusisitiza Halmashauri kuendelea kutenga bajeti kwa ajili ya utekelezaji wa afua za Kifua Kikuu;
- iv) Jamii ishirikishwe vya kutosha ili kuweza kuibua wagonjwa wa Kifua Kikuu;
- v) Elimu iendeleo kutolewa kwa jamii kuhusu Kifua Kikuu ili tahadhari ziweze kuchukuliwa na jamii ikiwa ni pamoja na kupima na kuanza matumizi ya dawa pale wanapobainika kuwa na maambukizi; na
- vi) Wizara ya Afya kwa kushirikiana na wadau ihakikishe upatikanaji wa kutosha wa vifaa mbalimbali kwa ajili ya kupima na kutibu Kifua kikuu nchini.

4.3 Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya

4.3.1 Bajeti ya Miradi ya Maendeleo

Mheshimiwa Spika, uchambuzi wa Kamati umebaini kuwa tangu kuanzishwa kwa Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya, Mamlaka imekuwa haitengewi bajeti kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo. Mojawapo ya athari za kutotengewa fedha za maendeleo ni kuwepo kwa changamoto ya vituo vichache vya kliniki za kutolea dawa ya *methadone* kwa waraibu wa dawa za kulevya ambapo huduma hiyo ya tiba inatolewa katika hospitali za wilaya tu.

Mheshimiwa Spika, ajenda ya kupambana na dawa za kulevya ni kubwa na inapaswa kuangaliwa kwa uzito wa pekee. Kamati inaona kuwa Miradi ya Maendeleo inayoweza kutekelezwa kwa fedha za maendeleo ni pamoja na kuwawezesha waraibu kiuchumi kwa kuwapa mbinu za ujasiriamali, mikopo nafuu ya biashara, kilimo, ushonaji, ufugaji na stadi za maisha. Fedha hizo zikitengwa zinaweza kusaidia uongezaji wa vituo vya upataji nafuu kwa waathirika wa dawa za kulevya pamoja na kufanya uraghbishi kwa jamii wa namna ya kupambana na kudhibiti dawa za kulevya pamoja na kuanzisha ujenzi wa vituo vya ofisi za kanda katika maeneo ambayo yana viashiria vya matumizi makubwa ya dawa za kulevya. Kwa mfano, hivi sasa Ofisi ya Kanda ya Nyanda za Juu Kusini iliyopo Mkoani Mbeya inahudumia Mikoa ya Njombe, Iringa na Mbeya.

4.3.2 Waraibu wa Dawa za Kulevya

- i) Ili kukabiliana na changamoto ya uchache wa Vituo vya kutoa huduma kwa waraibu wa dawa za kulevya, Serikali iongeze vituo hivi angalau katika kila Hospitali ya Mkoa kuwepo na kituo moja ili kuondoa changamoto ya umbali ambayo imekuwa ikichochea baadhi ya waraibu kushindwa kuhudhuria kliniki kwa ajili ya kupata huduma; Aidha, Serikali ione umuhimu wa kuanzisha *Multi Satellite Clinics* kwenye maeneo ambayo ni hatarishi zaidi kama kwenye Migodi, Maeneo ya Wavivu n.k
- ii) Vituo vya kujifunza elimu ya kujitegemea vianzishwe katika maeneo mbalimbali nchini ikiwa ni pamoja na kupelekwa jeshini au VETA ili kuwasaidia Waraibu wanaohitimu kujifunza ujuzi mbalimbali utakaowasaidia kujiendesha kimaisha;

- iii) Mikopo ya asilimia 10 itolewe kwa Waraibu wahitimu ili iwaezeshwe kuanzisha shughuli za kujiingizia kipato na hivyo kutorudi tena kwenye matumizi ya dawa za kulevya;
- iv) Elimu itolewe kwenye jamii ili kubaini watumiaji wa madawa wa kulevya na kuwaanzishia dawa mapema.

5.0 HITIMISHO

Mheshimiwa Spika, napenda kukushukuru wewe binafsi kwa kunipa nafasi ya kuwasilisha Taarifa ya Kamati mbele ya Bunge lako Tukufu. Napenda kukupongeza kwa namna unavyoliongoza Bunge letu kwa umahiri mkubwa. Vilevile nawashukuru na kuwapongeza Naibu Spika na Wenyeviti wote wa Bunge kwa utekelezaji mzuri wa majukumu yao.

Mheshimiwa Spika, napenda kutoa shukrani kwa aliyekuwa Waziri wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge na Watu wenye Ulemavu, Mhe. Pindi Hazara Chana (Mb), Mheshimiwa Boniphace Simbachawene - Waziri mpya wa Nchi, Ofisi ya Waziri Mkuu - Sera, Bunge, na Watu wenye Ulemavu, pamoja na Manaibu Waziri; Mheshimiwa Ummy Nderiananga (Mb) na Mheshimiwa Patrobas Katambi (Mb). Vilevile namshukuru Waziri wa Afya - Mhe. Ummy Mwalimu na Naibu Waziri - Mhe. Godwin Mollel kwa ushirikiano wao mkubwa walioupatia Kamati wakati wote walipohitajika katika kutekeleza majukumu ya Kamati. Vilevile napenda kuwashukuru Katibu Mkuu, Ofisi ya Waziri Mkuu Sera, Bunge na Watu Watu wenye Ulemavu, Ofisi ya Waziri Mkuu – Dkt. John Jingu pamoja na Maafisa Waandamizi wa Ofisi ya Waziri Mkuu.

Mheshimiwa Spika, napenda kumshukuru Mkurugenzi Mtendaji wa Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania - Dkt. Leonard Maboko na Kamishna Jenerali wa Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya - Kamishna Jenerali Gerald Kusaya Musabila na Watendaji wote, kwa ushirikiano waliutoa kwa Kamati hii ili kutekeleza majukumu yake.

Mheshimiwa Spika, kwa nafasi ya kipekee kabisa naomba niwashukuru Wajumbe wa Kamati ya Bunge ya Masuala ya UKIMWI, kwa kazi nzuri waliyoifanya ya kujadili na kuchambua Makadirio ya Mapato na Matumizi ya Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania na Mamlaka ya Kudhibiti na Kupambana na Dawa za Kulevya kwa Mwaka wa Fedha 2022/2023. Pamoja na ufinyu wa muda, Wajumbe hawa walikuwa tayari kutekeleza jukumu hili kubwa na kwa wakati. Kwa heshima kubwa, naomba kuwatambua kwa majina Waheshimiwa wafuatao:-

1. Mhe. Fatma Hassan Toufiq, Mb	-	Mwenyekiti
2. Mhe. Dkt. Alice Karungi Kaijage, Mb	-	M/Mwenyekiti
3. Mhe. Amandus Julius Chinguile, Mb	-	Mjumbe
4. Mhe. Tecla Mohamedi Ungele, Mb	-	Mjumbe
5. Mhe. Dkt. Christine Christopher Mnzava, Mb	-	Mjumbe
6. Mhe. Neema Gerald Mwandabila, Mb	-	Mjumbe
7. Mhe. Stanslaus Haroon Nyongo, Mb	-	Mjumbe
8. Mhe. Justin Lazaro Nyamoga, Mb	-	Mjumbe
9. Mhe. Dkt. Pius Stephen Chaya, Mb	-	Mjumbe
10. Mhe. Francis Leonard Mtega, Mb	-	Mjumbe
11. Mhe. Oliver D. Semuguruka, Mb	-	Mjumbe
12. Mhe. Grace Victor Tendega, Mb	-	Mjumbe
13. Mhe. Kassim Hassan Haji, Mb	-	Mjumbe
14. Mhe. Hawa Mchafu Chakoma, Mb	-	Mjumbe
15. Mhe. Neema Kichiki Lugangira, Mb	-	Mjumbe

16. Mhe. Jacqueline N. Msongozi, Mb	-	Mjumbe
17. Mhe. Juma Usonge Hamad, Mb	-	Mjumbe
18. Mhe. Antipas Zeno Mgungusi, Mb	-	Mjumbe
19. Mhe. Abdul-Hafar Idrissa Juma, Mb	-	Mjumbe
20. Mhe. Asha Abdallah Juma, Mb	-	Mjumbe
21. Mhe. Yahaya Omary Massare, Mb	-	Mjumbe
22. Mhe. Khalifa Mohamed Issa, Mb	-	Mjumbe
23. Mhe. Ester Amos Bulaya, Mb	-	Mjumbe
24. Mhe. Munde Tambwe Abdallah, Mb	-	Mjumbe
25. Mhe. Catherine Valentine Magige, Mb	-	Mjumbe
26. Mhe. Esther Edwin Malleko, Mb	-	Mjumbe
27. Mhe. Neema William Mgaya, Mb	-	Mjumbe
28. Mhe. Rose Cyprian Tweve, Mb	-	Mjumbe
29. Mhe. Juliana Daniel Shonza, Mb	-	Mjumbe
30. Mhe. Asia Abdulkarim Halamga, Mb	-	Mjumbe
31. Mhe. Agnes Mathew Marwa, Mb	-	Mjumbe
32. Mhe. Dkt. Faustine Engelbert Ndugulile, Mb-		Mjumbe

Mheshimiwa Spika, napenda kuwashukuru kwa dhati Watumishi wa Ofisi ya Bunge wakiongozwa na Ndugu Nenelewa Joyce Mwihambi - Katibu wa Bunge, Ndg. Athuman Hussein - Mkurugenzi wa Idara ya Kamati za Bunge na Ndg. Gerald Magili - Mkurugenzi Msaidizi kwa kuiwezesha Kamati hii kutekeleza majukumu yake bila kukwama. Kipekee, Nawashukuru Makatibu wa Kamati Ndg. Happiness Ndalu, Ndg. Asia Msangi na Ndg. Pamela Pallangyo kwa kuratibu vyema kazi za Kamati na kuhakikisha Taarifa hii inakamilika kwa wakati mwafaka.

Mheshimiwa Spika, baada ya kusema haya, sasa naliomba Bunge lako Tukufu likubali kuidhinisha Makadirio ya Matumizi ya Mamlaka ya Kudhibiti

na Kupambana na Dawa za Kulevya - **Fungu 91** kiasi cha **Shilingi 11,974,701,000.00** ambapo kiasi cha **Shilingi 2,127,286,000** ni mishahara na **shilingi 9,847,415,000** kwa ajili ya matumizi mengineyo na Tume ya Kudhibiti UKIMWI Tanzania - **Fungu 92** kiasi cha **Shilingi 14,981,224,000.00**, ambapo kiasi cha **shilingi 12,002,206,000** zinaombwa kwa ajili ya Miradi ya Maendeleo na **shilingi 2,979,018,000** kwa ajili ya matumizi ya kawaida.

Mheshimiwa Spika, naomba kuwasilisha na ninaunga mkono hoja.

Fatma H. Toufiq, (Mb)
MWENYEKITI
KAMATI YA BUNGE YA MASUALA YA UKIMWI

6 Aprili, 2022